

Финансиската криза која со голема жестина го зафати светот, силно удри и врз македонските металурзи, но и по чевларите и текстилците.

Континуираното намалување на цената на металите на светските берзи и сè поголемото откажување на нарачките го доведуваат во прашање нивното функционирање, така што овие стопански гранки стравуваат од намалување на производството, што во превод ќе значи масовни отпуштања. Присутен е и сè поголемиот притисок од оние странски партнери, кои ја продолжија соработката за намалување на и така малите извозни цени, што на текстилците, на пример, им предизвикува значителни тешкотии.

Од Министерството за финансии се децидни дека државата не може да фаворизира само едни капацитети, на пример, текстилните, бидејќи во таква ситуација другите ќе се чувствуваат обесправени. Според нив, концептот на бруто плати и намалување на придонесите ќе ја подобри севкупната бизнис клима, што ќе значи помош и на стопанството и на сите производствени капацитети.

Пишува: Арсен КОЛЕВСКИ

Македонските компании, погодени од глобалната финансиска криза, до таа мерка се оштетени така што сè погласно бараат помош од државата. Засега металурзите, но и рударите, текстилците и чевларите веќе работат под прагот на рентабилност и почнуваат да отпуштаат вработени.

Тие јавно предлагаат серија мерки со кои Владата би можела да им помогне во овие тешки моменти. Но, од таму засега се на став дека нема да преземаат мерки во таа насока, како и дека таа веќе доволно направила со кастрењето на придонесите, кое ќе стартува од идната година, со што ќе се создадела поволна бизнис клима за сите фирми.

НАМАЛЕНО ПРОИЗВОДСТВО

Инаку, веќе не е тајна дека светската финансиска криза силно удри и врз македонските рудници. Сега дел од нив работат со полн капацитет, бидејќи металите се продадени до крајот на годината. Но, континуираното намалување на цената на металите на светските берзи го доведува во прашање нивното функционирање, па оваа индустрија, која за споредба вработува повеќе од 9.000 лица, стравува од намалување на производството, што ќе значи масовни отпуштања.

Компаниите од овој сектор и рудниците од Владата бараат да најде конструктивно решение за излез од кризата. Според нив, евентуалното намалување на производството ќе ја врати Македонија каде што беше пред четири-пет години, кога не работеа поголем дел од рудниците.

Тие јавно укажуваат дека владите во државите од регионот почнаа да се мобилизираат и да преземаат мерки за превенција и за ублажување на последиците од глобалната криза.

Како и да е, засега Владата останува на мислењето дека најмногу што може да направи е кастрењето на придонесите. Од Владата велат дека концептот

ГОЛЕМИТЕ КАПАЦИТЕТИ "ВИСАТ" НА КОНЕЦ

ЧЕВЛАРИТЕ И ТЕКСТИЛЦИТЕ ПРВИ ЌЕ НАСТРАДААТ

на бруто плати и намалување на придонесите има цел да ја подобри севкупната бизнис клима, што ќе значи помош и на стопанството и на сите производствени капацитети.

"Државата не може да фаворизира само едни капацитети, на пример, текстилните, бидејќи во таква ситуација ќе се чувствуваат обесправени другите", изјавија од Министерството за финансии.

Но, што е уште пострашно, по металурзите, финансискиот ураган ги зафати и чевларската и текстилната индустрија во земјава. А токму овие гранки се трети

извозни ставки во македонскиот севкупен извоз, а сега се наоѓаат пред колапс.

КАЈ НАЈТЕНКОТО СЕ КИНЕ

Иако полека, сепак почнува трендот на масовно откажување на порачките, што се рефлектира со серија нови отпуштања, а тоа навестува дека овие две индустрии се соочуваат со истата судбина, која ги снајде металците - сè по-

СЕГА НАЈСИЛНО ГО РАЗНИША

ЗАРЕМ ЌЕ ГИ ИЗГУБАТ И ТИЕ МАЛИ ПЛАТИ?

веќе вработени остануваат на улица.

Мора да се знае дека чевларската индустрија има поголем нето извоз и од металците, што значи станува збор за многу важна гранка, а сега тешко функционира притисната од светската финансиска криза. Кризата се рефлектира преку намалување на темпото на нарачките за лон-производството, кои се значајни за нас, а некои порачки и се откажуваат. Сè тоа влијае врз намалувањето на производството. Така, на пример, во кумановскиот регион чевларските капацитете

ти регистрираат намалување на нарачките за 80 отсто, а во "Баргала" на нарачките засега опаднаа за 20 - 30 отсто.

А како по некое непипшано правило, спас од ваквата ситуација работодавачите бараат во отпуштање на работниците, што веќе е почнато или, пак, се намалуваат платите на вработените.

Чевларите се едногласни во својот став дека е потребна добра реорганизација и посериозна поддршка од државата за индустријата која носи чист девизен прилив од повеќе од 40 милиони евра годишно.

Според некои анализи, чевларската индустрија, иако во своите перформанси е далеку под нивото кое го имаше пред десеттина години, во вкупниот бруто производ на државата учествува со два, а во вкупниот извоз со три проценти.

Директорите од овие две нискодоходовни гранки укажуваат дека ако порано се склучувале договори за една година однапред, сега се склучуваат за еден или за три месеци. Тоа всушност значи неизвесност за нивното опстојување во претстојниот период. Покрај ова, финансиската криза ги принудува странските работодавачи да бараат и поевтини пазари за производство, со што нашата работна сила станува скапа и неконкурентна. Директорите потвр-

дуваат дека во конфекциите е почната масовна постапка на отпуштање на работници, па намаленото производство веднаш се одразило врз намалување на учеството на процентот на текстилот во севкупниот македонски извоз од 46 на 36 отсто.

Колку за илустрација, само Штип остварува годишно производство на текстилни производи во вредност од 35 милиони евра.

КОНКУРЕНЦИЈА

Па, така присутната економска криза на европскиот и на американскиот пазар, во услови на сè поголемиот конкуренција која доаѓа од Далечниот Исток, предизвикува сериозни тешкотии во остварувањето на тековната репродукција и извозните активности. Традиционалните долгогодишни партнери од Западна Европа и од САД го селат капиталот, при што својот интерес го свртуваат кон Кина, Пакистан, Виетнам и други земји, што ќе придонесе за негативни ефекти врз извозните можности на текстилната индустрија.

Во изминатиов период присутна е намалена работа со деловните партнери од странство, склучувајќи договорни зделки со мали серии и намалени цени на "лон" доработките. Конфекциите укажуваат дека нивната ориентација на вршење на "лон" производство не обезбедува стабилно работење, при што вистинскиот развој е можен само преку "чистиот класичен извоз".

Во оваа насока, паралелно со вака влошената состојба, присутен е и сè поголемиот притисок од оние странски партнери кои ја продолжија соработката за намалување на и така малите извозни цени, што на текстилците им предизвикува значителни тешкотии. Притоа, текстилниот сектор е изложен и на сè поголем удар од страна на шверцот и сè поприсутната сива економија, што придонесе за "фиктивно" намалување на потрошувачката на домашниот пазар, одлевајќи го профитот по нелегалните канали.

Ваквиот економски удар предизвика натамошна ерозија на капиталот од овој сектор, со што му е намалена конкурентната способност на извозното стопанство, а особено е влошено структурното учество во извозот, со нагласено место на "лон" доработките и малото учество во финализацијата на производите.

Кога се знае фактот дека текстилната индустрија е лидер по вработување во Македонија, мора да се преземат итни мерки за да се санираат штетите кои оваа стопанска гранка ги трпи од остварувањето негативни резултати од извозот во странство. Доколку продолжи ваквата состојба, жртви на кризата можат да бидат и цели градови (како Штип, на пример), па и одредени региони, во кои освен текстилот речиси и нема друга индустрија.

FA. ALIJA DAUTOSKI POGREBEN INSTITUT

MEGJUNARODEN POGREBEN INSTITUT - STUTTGART. VRŠIME PREVOZ NA POČINATIOT SO AVTOMOBIL ILI AVION. BRZO, SIGURNO I KOREKTNO. OBEZBEDUVANJE NA SITE POTREBNI DOKUMENTI I OŠTANATI POTREBI. RASPOLAGAME SO KOMPLETNA POGREBNA OPREMA. NAŠITE USLUGI SE, OD MESTOTO NA POČINATIOT OD SITE EVROPSKI ZEMJI DO MESTOTO NA POGREBOT !

EDINSTVEN MAKEDONSKI POGREBEN INSTITUT. PROVERENA USLUGA!
I VO NAJTEŠKITE MOMENTI NIE SME SO VASI! VI STOIME NA RASPOLAGANJE 24 ČASA

D	I		Büro Makedonija	Büro Stuttgart
A	B		Tel. 048 / 473 315	Tel. 0711 / 8 17 78 72
CH	F		Mob. 070 / 711 788	Fax 0711 / 8 17 78 73
NE	MR		70469 Stuttgart - Leobenersstr. 33	Mob. 0171 / 5 46 32 20

Feuerbach www.dautoski.de 0172 / 7 62 20 49